

Spis treści

6 Wstęp

Od kowala do alchemika 8

10

Magia żelaza

Niebiańskie żelazo 12; Magiczne żelazo 14;
Trzy moce żelaznych przedmiotów 16; Placidła 18

20

Legendsy żelazne

Żelazny most 22; Henryk Żelazny 24; O Żelaznym Wilku 26

28

Górnictwo

Matka Ziemia 30; Niebiańskie wskazówki 32

34

Demony podziemi

Dydek 36; Szarlej 38; Wierunki 40; Kobale, czyli skarbniki 42;
Duch z Ryzenberku 44; Duch z Aneberku 46

48

Hutnictwo

Barbaricum 50; Barbaricum II 52; Żelazo, wychodź! 54; Mniszki 56

58

Kowal

Kowale 60; Kowale niebiańscy 62; Matka Natura 64;
Hefajstos – Wulkan 66; Adam i Ewa 68; Tubal Kain 70; Lemiesz 72

74

Kowalska dola

Wolna brać 76; Kowal wiejski i kowal dworski 78;
Kowal miejski i kowal gromadzki 80; Terminowanie 82;
Rozkwit i upadek 84; Inne zajęcia kowali 86; Kowal pijak 88;
Kowal czarny i chromy 90; Kowal złodziej i fałszerz 92

94

Wpisano do Księgi Akcesji

Kowal i Chrystus

Kowal i Chrystus 96; Święty Eligiusz 98; Kowal i Święty Piotr 100

102

Kowal i diabeł

Kowal z Harklowej 104; O żelaznym diable 106; Kowal w piekle 108;
O przekutych babach 110; Kowal z Goerlitz 112

114

Kowal i śmierć

Kowal i śmierć 116; Kowal w niebie 120; Jak ludzie znów zaczęli umierać 122

124

Kowal i małpy

Małpy pierwszymi kowalami 126; Skąd się wzięły małpy 128

130

Inne legendy

O kowalu i śpiącym wojsku 132; O żelaznym silaczu 134; Jak powstał tytoń 136;
Książę i kowal 138; Kowal Midas 140; Zamieniona karczmarka 142

144

Kowal Cygan

Romowie 146; Ukrzyżowanie Chrystusa 148

150

Kowalska muza

Zabawa u kowala 152; Pogrzeb starego kowala 154

156

Płatnerz i odlewnik

Kowal płatnerz 158; O bazyliżku 160; Czarodziejskie lustro 162; Pogromca węży 164; Tuba Dei 166

168

Alchemia

Narodziny alchemii 170; Uczeń czarnoksiężnika 174

176

Czarnoksiężnicy

Szafraniec 178; Sędziwój 180; Mistrz Twardowski 182; Jak Twardowski sprzedał duszę 184;
Jak Twardowski ożenił się powtórnie 186; Lustro Twardowskiego 188; Jak Twardowski pomagał
ludziom 190; Zatopiony skarb 192; Odmladzanie ludzi 194; Jak się Twardowski sam odmładzał 196;
Księga Twardowskiego 198; Jak rozpoznać czarownika i czarownicę 200